

BERGXX19

PARALELNÍ SVĚTY

pondělí 6. května 2019

19.30

České muzeum hudby

Karen Tanaka Invisible Curve [česká premiéra]
Wang Lu Cross-Around [česká premiéra]

--- přestávka ---

Misato Mochizuki 4D [česká premiéra]
Unsuk Chin Xi [česká premiéra]

Peter Vrábel – dirigent

Orchestr BERG

Jana Kubánková, Roman Hranička – housle, Ilia Chernoklinov – viola, Lukáš Polák – violoncello, Jan Kořínek – kontrabas, Zuzana Bandúrová – flétny, Marta Bílá – hoboj & anglický roh, Věra Kestřánková, Renata Raková – klarinety, Denisa Beňovská – fagot, Barbora Šimůnková – horna, Tomáš Dabrowski – trubka, Michal Bergmann – bastrombon, Jiří Genrt – tuba, Daniel Mikolášek, Radek Doležal – bicí nástroje, Martin Levický – klavír, Hedvika Mousa Bacha – harfa

Jiří Lukeš – elektronika, Michal Sýkora – sound design, Jan Komárek – light design

JMÉNA SKLADATELEK

V Jižní Koreji, Číně a Japonsku se obvykle nejprve používá příjmení a teprve pak jméno. V Číně a Koreji je navíc jen omezené množství příjmení. Přibližně polovina obyvatel Jižní Koreje je tak z rodiny Kim, Lee nebo Park. Naopak fantazie se naplno projevuje u osobních jmen, která jsou často velice poetická. Dívčí jména souvisejí s krásou, květinami nebo laskavostí, chlapecká jména zdůrazňují sílu, vítězství, prosperitu a moudrost... Podobné je to i v Číně, pouze s tím rozdílem, že tři nejčastější příjmení (Li, Wang a Zhang) nosí přibližně 22 % obyvatel. Ve chvíli, kdy se obyvatelé těchto zemí dostanou na Západ, začnou používat i verzi jméno + příjmení. Nejméně se tak děje u čínských jmen, kde jméno i příjmení bývají často jednoslabičné a tvoří tak jakýsi celek. To dokazuje i dnešní koncert – kromě Wang Lu, kde Wang je příjmení, používají ostatní skladatelky „západní“ pořádek.

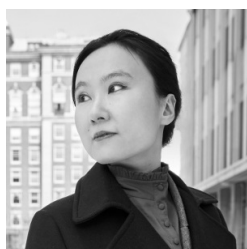

Karen Tanaka [*1961] pochází z Tokia. Hudbě se věnovala od útlého dětství, skladbu vystudovala u Akira Miyoshiho teprve po studiu francouzské literatury. V roce 1986 odešla do Paříže studovat u Tristana Muraile, později byl jejím učitelem i Luciano Berio. Byla také stipendistkou pařížského institutu IRCAM, kde se hlouběji seznámila s elektronikou, zúčastnila se i slavné letní skladatelské školy v Tanglewoodu v USA. Od roku 1998 je uměleckou ředitelkou hudebního festivalu v Yatsugatake Kogen, tuto funkci převzala po Toru Takemitsu. Žila delší dobu v Paříži, později vyučovala na University of California v Santa Barbaře, nyní žije v Los Angeles a učí skladbu a experimentální zvukové techniky na California Institute of the Arts. Její hudba zní po celém světě, uvedly ji například BBC Symphony Orchestra, Los Angeles Philharmonic, Kronos Quartet, Orchestre Philharmonique de Radio France nebo i Nederlands Dans Theatre v choreografii Wayna

McGregora. Miluje přírodu, záleží jí na životním prostředí, což bylo inspirací pro řadu jejích děl – Frozen Horizon, Water and Stone, Crystalline, Questions of Nature, Tales of Trees nebo trochu vzdáleněji také Invisible Curve.

Název skladby **Invisible Curve** (Neviditelné zakřivení) se vztahuje k pružně zakřivenému časoprostoru ve čtyřech dimenzích [4D]. Inspirovaly mne knihy a články k úvodu do obecné teorie relativity, které jsem četla před zahájením práce na této skladbě. Zakřivení je výsledkem váhy a energie časoprostoru. Časoprostor může být zakřiven přítomností tělesa, například Země... Mým záměrem bylo vytvořit krásný obraz tohoto neviditelného zakřivení ve zvukoprostoru. [Karen Tanaka]

Skladbu objednal japonský flétnista Shigenori Kudo, který ji společně s dalšími hudebníky uvedl ve světové premiéře 30. června 1996 v japonském městě Johohama.

Skladatelka a klavíristka **Wang Lu** [*1982] se narodila v Sianu, jednom z nejstarších čínských měst, které je mimo jiné domovem slavné Terakotové armády. Tradiční čínská hudba a čínská opera byly od malička součástí jejího života, zároveň má ale jako klavíristka klasické hudební vzdělání. Wang Lu je intenzivní pozorovatelkou všeho okolo, do její hudby pronikají reálné zvuky i lidská řeč, ať už v podobě nápodoby, nebo nahrávek, které šikovně kombinuje se zvukem hudebních nástrojů. Vystudovala prestižní konzervatoř v Pekingu

[Beijing Central Conservatory of Music], hned vzápětí byla přijata na Columbia University v USA, kde v roce 2012 získala doktorát. Mezi jejími učiteli tu byl mimo jiné i Tristan Murail. Od roku 2015 vyučuje skladbu a teorii na Brown University. Její hudbu uvedla řada významných těles – Ensemble Intercontemporain, Ensemble Modern, International Contemporary Ensemble, Beijing New Music Ensemble ad. V roce 2014 získala stipendium Guggenheimovy nadace, v současné době pobývá společně s půlroční dcerkou v Berlíně jako stipendistka [Berlin Prize Fellow] při Americké akademii. V loňském roce vyšlo i vysoce ceněné debutové autorské CD s názvem Urban Inventory [2018], na kterém je i dnes uváděná kompozice Cross-Around.

www.wanglucomposer.com

Wang Lu: Cross-Around

Každou vteřinu se potkávají hvězdy, lidé, události, myšlenky, zvuky... tyto momenty jsou dojemné, plné emocí a zasluhují si pozornost. Na nekonečné oběžné dráze plné jednotvárnosti a podobností jsou momenty setkání jistou, nicméně nepředvídatelnou věcí. Stará čínská báje říká, že trvá stovky let pokusů v minulých životech, než se pohledy dvou cizích lidí setkají. Momenty setkávání – proti sobě, okolo a mezi sebou navzájem – pozorují a vychutnávám. Hledala jsem je i v hudbě, když jsem psala tuto skladbu. [Wang Lu]

Partitura uvádí, že skladba vznikala v létě roku 2010. Objednal ji soubor Le Nouvel Ensemble Moderne, který ji pod vedením své dirigentky Lorraine Vaillancourt také 26. listopadu 2010 ve svém domovském Montréalu premiéroval. Skladbu může doprovodit film Number One Leightona Pierce, je ale určena i k samostatnému uvádění. Hudba je podle nás mnohem silnější bez tohoto vizuálního doprovodu.

Misato Mochizuki [*1969] pochází z Tokia, ale od roku 1993 žije v Paříži, kam přesídlila kvůli studiu. Vedle klasické skladby se věnovala také elektronické hudbě na institutu IRCAM pod vedením spektralisty Tristana Muraila. Za své skladby získala řadu cen v Japonsku i v Evropě, hrají je ansámblы specializované na současnou hudbu i významné symfonické orchestry, uvádějí je velké festivaly. V hudbě kombinuje východní i západní prvky, inspiruje ji mimo jiné i biologie, genetika, principy fotografie nebo téma člověk a vesmír. Je aktivní také

jako pedagog, především v rámci krátkodobých skladatelských kurzů. Několikrát do roka píše sloupek o kultuře a hudbě pro nejčtenější japonský deník *Yomiuri Shimbun*.

www.misato-mochizuki.com

4D [2003]

Chtěla jsem znázornit vztah mezi trojrozměrným [3D] světem, tak jak ho vnímáme, a neviditelným světem, který se skrývá za viditelnou realitou. Tuto myšlenku rozvíjel fyzik David Bohm [1917–1992] – v neviditelném světě zůstává naše realita skryta, zatímco informace o světě, který nevidíme, se projevují v každé částice nám viditelného světa. Přítomnost je jen nepatrným pomíjivým kouskem prostoru, který se projevuje v každém okamžiku naší reality. Realita, ve které žijeme, je rychlým sledem jednotlivých fází evoluce prostoru. Podle této teze je prostor znovu vytvářen v každém momentu. Intuice nám odhaluje kousíčky existence neviditelného, ale naše obvyklé smysly nejsou schopny porozumět. Protože naše těla nejsou vybavena příslušnými orgány, naše mysl vytěsňuje a odmítá to, co nevidíme. [Misato Mochizuki]

Premiéru této skladby uvedl 12. ledna 2004 ansámbl 2E2M pod vedením Paula Méfana v budově Trianonu v Paříži. 4D je úvodní částí triptychu – druhý díl Wisewater měl premiéru v Kolíně nad Rýnem v roce 2003 a závěrečná část Etheric Blueprint v roce 2006 v Berlíně.

Korejská skladatelka **Unsuk Chin** [*1961] se k hudbě dostala již ve věku tří let, kdy ji na klavír začal učit otec, protestantský duchovní. Již její raná díla získala mezinárodní pozornost a několik ocenění. Díky stipendiu studovala u György Ligetiho v Hamburku [1985–1988], od té doby žije trvale v Německu. Její skladby jsou komplexní a technicky náročné, vyžadují extrémní nasazení nejen od sólistů, ale i od orchestrálních hráčů, ale v žádném případě nezapomínají na posluchače. Unsuk Chin se věnuje také elektroakustické hudbě,

spolupracovala s řadou specializovaných studií [IRCAM ad.]. Její hudbu pravidelně hrají světově proslulí interpreti na těch nejvýznamnějších pódích. Získává objednávky z celého světa, jen Ensemble intercontemporain si u ní od roku 1994 objednal šest skladeb, pravidelně spolupracuje mimo jiné i s Los Angeles Philharmonic, pro kterou vytvořila řadu skladeb [před měsícem zazněl ve světové premiéře její koncert pro orchestr nazvaný SPIRA]. Byla rezidenční skladatelkou řady dalších orchestrů i festivalů, nejdéle takto působila při Soulské filharmonii [2006–2018], kde založila cyklus současné hudby, jehož byla po celou dobu uměleckou ředitelkou. Od roku 2011 je také uměleckou ředitelkou cyklu Music of Today / Hudba dneška při londýnském Philharmonia Orchestra. Za své skladby získala mnohá ocenění včetně Grawemeyer Award.

Ve své třetí a dosud nejdelší elektroakustické skladbě **Xi** [vyslovuje se „Si“] pro ansámbl a elektroniku [1998] se Unsuk Chin snaží spojit zvuk hudebních nástrojů a elektroniky do jednoduchého celku. „Xi“ v korejštině znamená nejmenší jednotku nebo také prapůvod všeho. Název v sobě skrývá myšlenku metamorfózy a naráží také na technický aspekt vzniku této skladby. To, co zní v elektronické stopě jako dech, bylo vytvořeno za pomoci procesu tzv. granulární syntézy z tradičního zvuku klavíru, violoncella a kontrabasů. Premiéru uvedl 24. února 1999 v Cité de la musique v Paříži Ensemble Intercontemporain pod vedením dirigenta Davida Robertsona.

Peter Vrábel je slovenský dirigent, který žije a pracuje v Praze. V roce 1995 založil Orchestr BERG a určil jeho hudební směřování – díky němu je dnes tento orchestr oceňován jako jedinečný interpret hudby 20. století a hudby soudobé. Spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. Za svoji práci s Orchestrem BERG získal v roce 2010 od České hudební rady / UNESCO ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

Orchestr BERG je špičkové těleso, které již řadu let přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí inovativní a zároveň divácky atraktivní projekty kombinující současnou hudbu s tancem, filmem, divadlem, projekcemi apod. Vystupuje často mimo tradiční koncertní sály. Orchestr BERG je jediným českým orchestrem, který pravidelně objednává a ve světových premiérách na svých akcích uvádí novinky českých skladatelů především mladé generace. Má tak na svém kontě již více než stovku světových premiér. V českých premiérách také představuje tvorbu těch nejvýznamnějších zahraničních skladatelů, mimo jiné i hudební divadlo Schwarz auf Weiss Heinera Goebbelse, hudebně filmový kus Up-close Michela van der Aa, unikátní celovečerní kompozici In vain Georga Friedricha Haase nebo legendární dílo Györgye Ligetiho Poème symphonique pro 100 metronomů. Orchestr BERG uvedl celou řadu vlastních originálních projektů, například ve spolupráci s tanečníky 420PEOPLE, režisérkou Petrou Tejnorovou, choreografkou Mirkou Eliášovou nebo režisérským duem SKUTR. Spolupracuje také s nejvýznamnějšími českými kulturními organizacemi, mezi nimiž jsou například Národní divadlo, Židovské muzeum v Praze, Centrum současného umění DOX, festivaly Struny podzimu, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové ad. Věnuje se i edukativním projektům.

www.berg.cz

SRDEČNĚ ZVEME NA DALŠÍ AKCE LETOŠNÍ SEZÓNY!

HUDBA K SIRÉNĚ | ... mikrokoncerty & hudební intervence ke zkoušce sirén

SLYŠET JINAK

středa 5. června 2019 v 11.50 (!) | Gymnázium Jana Keplera [vstup z ulice Hládkov 1, P1]

koncept / hudba: Martin Klusák (světová premiéra)

Skladatel Martin Klusák reaguje na mediálně nepřehlédnutelnou středoškolskou aktivitu pro podporu šetrného přístupu k životnímu prostředí. Interprety jsou tak studenti Gymnázia Jana Keplera, kteří běžné hudební nástroje [kontrabas, flétny, saxofon, trubka, bicí, elektrické kytary] střídají se zvukem přírodních objektů [šišky, kameny, mech...], sirény i volné deklamované improvizace. Skladba upozorňuje na středoškolskou angažovanost související s aktuálními problémy globální ekologie.

VSTUP VOLNÝ. Část koncertu vysílá v přímém přenosu Český rozhlas Vltava [od 11:57].

TEHILLIM | ... ikony světového minimalismu

středa 5. června v 19.30 | DOX+ [Poupětova 1, P7]

Arvo Pärt: U řek babylonských – tam jsme sedávali a plakali [česká premiéra]

Petr Wajsar: koncert pro trombón a orchestr [světová premiéra]

Steve Reich: Tehillim

Štěpán Janoušek – trombón

Veronika Vítová, Sylva Sasková, Pavla Radostová, Alice Bauer – zpěv

Orchestr BERG & Peter Vrábel – dirigent

Ikony světového minimalismu, jeden z Východu, druhý ze Západu – Estonec Arvo Pärt a Američan Steve Reich. K tomu ve světové premiéře nová skladba Petra Wajsara, koncert pro trombón psaný na míru vynikajícímu Štěpánu Janouškovi. Akce se koná ve spolupráci Orchestru BERG a Centra pro současné umění DOX.

Vstupenky online: www.goout.cz

přípitek členům KLUBERG po představení M IS FOR...

Eva Kesslová [Orchestr BERG], choreograf Jiří Kylián a patronka KLUBERGu Soňa Červená

FANDÍTE NÁM? STAŇTE SE ČLENY KLUBERGu!

Chcete podpořit jedinečné projekty z oblasti nového umění?

Zajímá Vás, co se v BERGu chystá, a chcete u toho být jako první?

PŘIDEJTE SE!

Patronkou KLUBERGu je paní Soňa Červená, herečka a zpěvačka.

Měsíční členský příspěvek: 123 Kč [jednotlivec] / 234 Kč [ve dvou]

ČLENOVÉ KLUBERGU VZKAZUJÍ

„Jste úžasní, jak se neustále zdokonalujete a vymýšlíte nové a nové nápady!!! Gratuluji, obdivuji a držím palce:-)!!!!“ Martina B.

„Držím palce do další činnosti, obdivuji koncepci a koncerty se mi moc líbí.“ Jana M.

DĚKUJEME VŠEM ZA PODPORU!

Více informací: www.kluberg.cz.

Obrátit se můžete také na Evu Kesslovou – T: 604 205 937, E: kluberg@berg.cz

DĚKUJEME TĚM, KTERÍ NÁM POMÁHAJÍ!

DÁRCI: RNDr. Ondřej Jäger, RNDr. Jiří Kessl, Ing. Tibor Lopušán, Vlasta Plocková, Eva a Norman Ridenourovi, Petr Somol, manželé Špírkovi

KLUBERG (klub dárců Orchestru BERG): Petr Adler, Martina & Radvan Bahbouhovi, Soňa Červená, Nevelina Dodovová, Václav Eis, Lucie Chrápavá, Světlana & Ondřej Jägerovi, Adéla Kovářová, Rudolf Kryl, Jiří Kubíček [ve dvou], Rudolf Leška [ve dvou], Jiří Malíř, Jana Maříková, Jáchym Novotný, Vlasta Plocková, Petr Somol, Ivan Studený, Kristián Suda, Kateřina Svatoňová, Ing. Tomáš Svatoň, Eva & Ivan Špírkovi, Danilo Tuzar, Vladislava & Martin Valchářovi, Zuzana Zuberová a jeden anonymní člen

ANDĚLÉ (dobrovolníci): Věra Babišová, Radvan Bahbouh, Eva a Tonda Blomannovi, Jan Brázda, AK Anna Císařová & Peter Babiš, Martina Čápková, manželé Činčerovi, Valerij Durdil, Dominik Dvořák, Josef Dvořák, Pavel Dvořák, Rut Fialová, Jiří Hajdyla, Ondřej Holas, Pavel Hons, Aleš Janíček, Tomáš Jindříšek, Martina Kaňková, Jitka Kloučková, Adam Kneblík, Šimon Kočí, Ivana Kolářová, Johana Kratochvílová, Drahoslava Krnáčová, Petr Kubík, Maja Madárová, Daniel Mikolášek, Alena Miltová, Pavel Moc, Ester Nemjóová, Martin Pavala, Michal Pečeňa, Kateřina Plevová, Eva Ridenourová, Michael Romanovský, Majka Semotánová, Michaela a Howard Sidenberg, Petr Somol, Jonáš Starý, Barbora Šlosárková, Lukáš Trnka, Pavel Trnka, Jan Trojan, Pavel Trojan Jr., Michaela Volfová, David Zábranský a Jan Zázvůrek...

PODPOŘILI: Ministerstvo kultury ČR, Nadační fond Avast, Partnerství OSA

Hlavní město Praha přispělo na aktivity Orchestru BERG v roce 2019 částkou 400 000 Kč.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI: Český rozhlas, HISvoice, Harmonie

Děkujeme kreativní agentuře Brainz.cz za vizuální styl.

texty: Eva Kesslová, korektura: PhDr. Alena Miltová

fotografie: Matt Zugale [Wang], Seoul Philharmonic [Chin], Karel Šuster [Vrábel], Pavel Hejný [BERG], Aňa Šebelková [Klusák]

